

Munzur Dağlarının Tektonik Jeomorfolojisinin Morfometrik İndislerle İncelenmesi

Investigation of tectonic geomorphology of Munzur mountains using morphometric indices

Esra Tunçel*¹, Ergin Gökkaya¹

¹Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Coğrafya Bölümü, Ankara

Öz: Doğu Anadolu'nun kuzeybatısında yer alan Munzur Dağları BGB-DKD doğrultusunda, 25-30 km genişlik ile 100 km boyunca uzanmaktadır. Munzur Dağları kütlesi büyük ölçüde Mezozoik yaşlı kireçtaşından oluşmaktadır. Kütlein güneydoğusunu Ovacık fay zonu, kuzeydoğusunu Erzincan havzasının güneyinde yer alan normal faylar sınırlamaktadır. Güneybatıda kütle sol yanall doğrultu atımlı Ovacık ve Malatya fay zonları'nın kesişimine kadar uzanmaktadır. Fırat Nehri'nin aktığı güzergâh olan kütlein kuzeybatı kenarında ise fayın varlığı tartışmalıdır.

Bu çalışmada Munzur dağlarını çevreleyen fayların görelî tektonik aktiviteleri değerlendirilmiştir. Bu amaç ile dağ önü sinüselliği, vadi tabanı genişliğinin vadi yüksekliğine oranı, asimetri faktörü, hipsometrik eğri ve hipsometrik integral değerleri hesaplanmıştır. Bu verilere göre, görelî en yüksek tektonik aktivite kütlein güneydoğusunda sonrasında güneybatı, kuzeydoğu ve kuzeybatı olarak sıralanmaktadır. Kütlein kuzeybatısının morfometrik değerleri ve morfolojik göstergeleri bu sınırın da faylı olduğunu göstermektedir. Fay, bölgede yer alan Divriği Bindirmesinin tektonik gelişimini de açıklamaktadır. Ayrıca bu sayede ilk defa Munzur Dağlarının tektonik blok özelliği gösterdiği ortaya konmuştur.

Anahtar Kelimeler: Munzur Dağları, Morfometrik analiz.

Abstract: Munzur Mountains, located northwest of Eastern Anatolia, extend WSW-ENE directions along 100 km with a width of 25-30 km. The Munzur Mountains mass consist mainly of Mesozoic limestones. The mass is bordered by the Ovacık fault in southeast and by normal faults located in the south of the Erzincan basin, in northeast. It continues until the intersection of the sinistral Ovacık and Malatya fault zones, in southwest. Existence of a fault is controversial in northwest of the mass, where the Euphrates River's flow.

In this study, relative tectonic activities of the faults surrounding the Munzur Mountains are evaluated. For this purpose, mountain front sinuosity, asymmetry factor, valley floor width-to-height ratio, hypsometric curves and hypsometric integral values are calculated. According to this data, the highest relative tectonic activity is southwestern, followed by southwest, northeast and northwest. Morphometric values and morphological indicator of northwest of the mass showed that this border also faulted. The fault also explains tectonic evolution of the Divriği Trust. Moreover, in this context tectonic block feature of the Munzur Mountains revealed for the first time.

Keywords: Munzur Mountains, Morphometric indices.

* İletişim yazarı: Esra Tunçel, e-posta: esratuncel5290@gmail.com